EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 07 12
COM(2019) 335 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

Pažangos, padarytos susigrąžinant iš pieno gamintojų papildomą mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., apie kurią Italija pranešė Komisijai ir Tarybai, vertinimas
(remiantis Tarybos sprendimo 2003/530/EB 3 straipsniu)

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

Pažangos, padarytos susigrąžinant iš pieno gamintojų papildomą mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., apie kurią Italija pranešė Komisijai ir Tarybai, vertinimas

(remiantis Tarybos sprendimo 2003/530/EB 3 straipsniu)

Ši vertinimo ataskaita parengta remiantis 2003 m. liepos 16 d. Tarybos sprendimo 2003/530/EB dėl pagalbos, kurią Italijos Respublika ketina teikti savo pieno gamintojams, suderinamumo su bendrąja rinka (toliau – Tarybos sprendimas) 3 straipsniu, pagal kurį kompetentingos Italijos institucijos turi kasmet Tarybai ir Komisijai pateikti ataskaitą apie pažangą, padarytą susigrąžinant sumą, kurią gamintojai turi sumokėti kaip papildomą už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m. nustatytą mokestį.

Pagal Tarybos sprendimo 1 straipsnį pagalba, kurią Italijos Respublika teikia pieno gamintojams, pati sumokėdama į Europos Sąjungos biudžetą sumą, kurią jie turi sumokėti Europos Sąjungai kaip papildomą pieno mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., ir leisdama tiems gamintojams per kelerius metus sumokėti skolą dalimis be palūkanų, išimties tvarka laikoma suderinama su bendrąja rinka su sąlyga, kad:

– gamintojai grąžina visą sumą, kasmet sumokėdami po lygią dalį, ir

– grąžinimo laikotarpis neviršija 14 metų, skaičiuojant nuo 2004 m. sausio 1 d.

Pagal Tarybos sprendimo 2 straipsnį pagalba teikiama su sąlyga, kad Italija Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondui (EŽŪOGF)[1] praneša apie visą atitinkamam laikotarpiui skirto papildomo mokesčio sumą ir kad ji atitinkamai iš 2003 m. lapkričio mėn., 2004 m. lapkričio mėn. ir 2005 m. lapkričio mėn. EŽŪOGF finansuotų išlaidų išskaito negrąžintą skolą trimis lygiomis metinėmis dalimis. Italija 2003 m. rugpjūčio 26 d. raštu tinkamai pranešė apie visą atitinkamam laikotarpiui skirtą papildomo mokesčio sumą. Likusi negrąžintos skolos dalis buvo tinkamai išskaityta iš atitinkamai 2003 m., 2004 m. ir 2005 m. lapkričio mėn. EŽŪOGF finansuotų išlaidų.

Pagal Tarybos sprendimo 3 straipsnio nuostatas kompetentingos Italijos institucijos Tarybai ir Komisijai turi kasmet pateikti pažangos, padarytos susigrąžinant iš gamintojų papildomą mokestį už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., ataskaitą.

Pagal šią nuostatą 2018 m. lapkričio 9 d. AGEA (it. *Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura* – Žemės ūkio mokėjimo agentūra) raštu Italijos institucijos Komisijai pateikė tryliktą ataskaitą, susijusią su daline 2017 m. įmoka. Reikėtų priminti, kad dvi pirmosios dalinės įmokos (2004 ir 2005 m.) aptartos vienoje ataskaitoje (2007 m. sausio 30 d. dokumente KOM(2007) 34 galutinis), o šioje ataskaitoje aptariama keturioliktoji dalinė įmoka.

Šioje ataskaitoje pateikiamas Komisijos atliktas Italijos institucijų pristatytos 2017 m. pažangos, susijusios su papildomo mokesčio susigrąžinimu tiek už Tarybos sprendime nurodytus septynerius metus, tiek su už tame sprendime nenurodytus metus, vertinimas.

Mokesčio mokėjimas pagal 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą

Tarybos sprendimas, kuriuo Italijai leista už pieno gamintojus į Sąjungos biudžetą sumokėti papildomą mokestį, pirmosios ataskaitos Tarybai teikimo metais (2005 m.) buvo taikomas

[1] Nuo 2007 m. sausio 1 d. pakeistas Europos žemės ūkio garantijų fondu (EŽŪGF).

25 123 pieno gamintojams, privalantiems sumokėti mokestį. 2017 m. tokių gamintojų sumažėjo iki 20 647.

Iš visų gamintojų, dėl kurių teikiama ataskaita ir kurie turėjo mokėti papildomą mokestį už septynerius Tarybos sprendime numatytus metus, iš pradžių 15 431 gamintojas pasirinko 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą. 15 431 mokėjimo dalimis sistemą pasirinkęs gamintojas 2004 m., prieš pirmos įmokos mokėjimą, iš viso turėjo sumokėti 345 mln. EUR, t. y. apie ketvirtadalį visos gamintojų, kurie nesutiko dalyvauti mokėjimo dalimis sistemose, nesumokėto mokesčio sumos. Todėl atrodo, kad šią sistemą daugiausia pasirinko gamintojai, kurių gamybos perviršis yra mažiausias. Kita vertus, gamintojai, kurių gamybos perviršio dalis yra didesnė (apie 8 000 gamintojų, kuriems apskaičiuota 1 mlrd. EUR mokesčių, sumokėtinų už septynerius prekybos metus), nusprendė mokėjimo dalimis sistemoje nedalyvauti. Vis dėlto reikia pažymėti, kad Italijos institucijos kiekvienais metais gaudavo naujų paraiškų dėl mokesčio mokėjimo dalimis. 2017 m. užregistruotos 36 naujos paraiškos dėl iš viso 7 mln. EUR. Iki 2017 m. gruodžio 31 d. keturioliktą įmoką (iš viso 24 655 057,20 EUR) turėjo sumokėti 10 137 gamintojai. Per Italijos institucijų atliktus patikrinimus nustatyta, kad 2017 m. 10 038 gamintojai tinkamu laiku sumokėjo 24 259 152,52 EUR įmokų. Tai reiškia, kad mokėdami keturioliktą įmoką 99 % gamintojų laiku sumokėjo 98,40 % mokėtinos sumos. Pastarasis procentinis dydis atitinka ankstesniais metais nustatytą įmokų vidurkį (97 %). Italijos institucijų teigimu, gavus keturioliktą įmoką iš viso susigrąžinta 375,94 mln. EUR.

Nors šios sumos neabejotinai rodo, kad mokesčio mokėjimo dalimis sistemą pasirinkę gamintojai laikosi įsipareigojimų, Komisija mano, jog priemonės, kurių buvo imtasi, kai nebuvo laikomasi nustatyto mokėjimo termino, yra pagrindinis rodiklis, pagal kurį galima spręsti apie Italijos institucijų įsipareigojimą užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi mokėjimo sistemos sąlygų ir kad galiausiai būtų surinkta visa mokėtino mokesčio suma.

Apie likusių 99 gamintojų keturioliktos įmokos mokėjimus (iš viso 392 784,39 EUR) duomenų dar negauta.

Ankstesnėje ataskaitoje buvo nurodyta, kad iki 2016 m. gruodžio 31 d. 209 gamintojai nebuvo sumokėję tryliktos įmokos (563 317,2 EUR). Remiantis Italijos institucijų pateikta informacija, centrinės institucijos apie visus tokius atvejus pranešė atitinkamoms regionų institucijoms, kad būtų išreikalauta visa mokėtina suma su palūkanomis, netaikant mokėjimo dalimis sistemos. Vėliau paaiškėjo, kad iš 209 gamintojų, kurie laikyti nesumokėjusiais sumų, 103 gamintojai sumokėjo reikiamas sumas. Tačiau 106 gamintojai iš tiesų nesumokėjo tryliktos įmokos, todėl iš jų atimta galimybė mokėti dalimis ir pradėtos priverstinio išieškojimo procedūros.

Atsižvelgiant į Italijos institucijų pateiktą 2017 m. informaciją galima teigti, kad Tarybos sprendime 2003/530/EB patvirtintos mokėjimo dalimis sistemos taikymo sąlygų buvo laikomasi, o susigrąžinant sumą, kurią mokėjimo dalimis sistemą pasirinkę gamintojai turi sumokėti už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m., padaryta pažanga rodo, kad sistema valdoma tinkamai.

Ūkiai, kuriems panaikinta galimybė mokėti dalimis

Jei gamintojas nesumoka nors vienos metinės įmokos, mokėjimo dalimis sistema nebetaikoma ir reikalaujama, kad jis sumokėtų visą likusią sumą su susikaupusiomis palūkanomis.

Per keturiolika metų, praėjusių nuo mokėjimo dalimis sistemos taikymo pradžios 2003 m., teisė mokėti dalimis buvo atimta iš 1 120 ūkių; tai atitinka 37 510 005,97 EUR bendros skolos pagal mokėjimo dalimis sistemą.

Vis dėlto 18 740 185 EUR iš šios sumos buvo sumokėti prieš prarandant tą teisę, o 5 502 332,10 EUR buvo susigrąžinti po teisės panaikinimo (beveik 30 % likusios sumos). Iš šių lėšų 320 ūkių sumokėjo 2 920 990,46 EUR ir tapo visiškai atsiskaičiusiais. Taigi bendra nesumokėta likusių 800 ūkių skola yra 13 279597,39 EUR (beveik 70 % likusios sumos).

Iš šių duomenų matyti, jog priemonės, kurių ėmėsi Italijos administracija, kad surinktų mokestį iš gamintojų, kuriems dėl nesumokėtos metinės įmokos nebeleidžiama dalyvauti mokėjimo dalimis sistemoje, nėra pakankamos. Tačiau šią padėtį reikia vertinti atsižvelgiant į toliau nurodytą bendrą problemą, susijusią su Italijos administracijos negebėjimu veiksmingai susigrąžinti sumas, nesusijusias su mokėjimo dalimis planais.

Įmokų atidėjimas šešiems mėnesiams ir atidėjimo poveikis valstybės pagalbai

Remdamasi 2010 m. gruodžio 29 d. Italijos įstatymo galią turinčio sprendimo Nr. 225, kuris po pakeitimų tapo 2011 m. vasario 26 d. Įstatymu Nr. 10, 2 straipsnio 12 dalies k punktu, Italija leido iki 2011 m. birželio 30 d. atidėti 2010 m. įmokos mokėjimą. Šią įmoką pagal Tarybos sprendimu 2003/530/EB patvirtintą 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą iš esmės reikėjo sumokėti iki 2010 m. gruodžio 31 d.

2013 m. liepos 17 d. Sprendime C(2013) 4046 *final* Komisija pareiškė, kad pieno mokesčio dalinės įmokos, kurios terminas – 2010 m. gruodžio 31 d., atidėjimas yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba. Be to, jos nuomone, šia pagalba buvo pažeistos Tarybos sprendime 2003/530/EB nustatytos sąlygos ir gavėjams, taip atsidūrusiems už leistinų Tarybos nustatytų ribų, suteikta nauja valstybės pagalba, kuri, remiantis Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio f punktu, yra neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.

Sprendime C(2013) 4046 *final* Komisija Italijai nurodė iš pagalbos gavėjų, kuriems mokėjimas buvo atidėtas, susigrąžinti nesuderinamos pagalbos sumą su palūkanomis.

Italijos institucijos pradėjo administracines pagalbos susigrąžinimo procedūras. Tačiau 2013 m. lapkričio 8 d. Italija apskundė Komisijos sprendimą Bendrajam Teismui (byla T-527/13). 2015 m. birželio 24 d. Bendrasis Teismas priėmė sprendimą, kuriuo Komisijos sprendimas iš dalies panaikinamas: jis patvirtino, kad Komisija yra teisi dėl pagalbos, susijusios su atidėtu dalinės mokesčio įmokos, kurios terminas – 2010 m. gruodžio 31 d., mokėjimu, tačiau atmetė Komisijos išvadas, kad naudos iš tokio atidėjimo gavėjams suteikta nauja pagalba, taip pažeidžiant Tarybos sprendimą. Komisija Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikė apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo (byla C-467/15 P). 2017 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismas aptariamoje byloje priimtame sprendime patvirtino Komisijos galutinio sprendimo C(2013) 4046 *final*, kurį Bendrasis Teismas iš dalies panaikino 2015 m. birželio 24 d. sprendimu (byla T-527/13), galiojimą. Italijos institucijų buvo paprašyta imtis nacionalinių priemonių, reikalingų sprendimui C(2013) 4046 *final* įgyvendinti, kol bus visiškai susigrąžinta pagal šią sistemą skirta pagalba. Italijos institucijos kol kas pateikė duomenis apie pagalbos gavėjus ir susigrąžintinas sumas. Ši informacija dar turi būti papildyta ir turi būti pateikti susigrąžinimo įrodymai.

Papildomas mokestis už 2002–2003 prekybos metus

Vykdydama Tarybos sprendimą 2003/530/EB, Italija už gamintojus į ES biudžetą pervedė 1995–2002 prekybos metais taikytą papildomą mokestį.

Remdamosi 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1788/2003, nuo 2004 m. valstybės narės papildomą mokestį į Sąjungos biudžetą perveda tiesiogiai.

Tačiau 2002–2003 prekybos metams netaikomas nei Tarybos sprendimas, nei nauja nuo 2004 m. taikoma sistema. Nacionalines kvotas viršiję Italijos pieno gamintojai už 2002–2003 prekybos metus į Sąjungos biudžetą turėjo įmokėti 227,76 mln. EUR.

Iš šios sumos 118,4 mln. EUR papildomo mokesčio, kurį skolingi pieno gamintojai, į Europos Sąjungos biudžetą vis dar nesumokėta.

Už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2008–2009 m. mokėtinas mokestis, kuriam netaikoma nei 2003 m. mokėjimo dalimis sistema, nei 2009 m. mokesčių grąžinimo sistema

Ankstesnėse ataskaitose buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad Italijos nustatyta 2003 m. mokėjimo dalimis sistema ir 2009 m. mokesčių grąžinimo sistema (taikant palūkanų normą, kuri lygi Sąjungai nustatytai orientacinei palūkanų normai, padidintai keliais procentiniais punktais) taikomos tik nedidelei susigrąžintino mokesčio daliai, t. y. 410 mln. EUR, arba 17,8 % grąžintinos sumos. 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, pagal 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą ir 2009 m. mokesčių grąžinimo sistemą jau buvo susigrąžinta 385 mln. EUR. Tai reiškia, kad minėtos sistemos vis dar taikomos tik nedidelei visos grąžintinos sumos daliai, t. y. 25 mln. EUR (pagal 2009 m. mokesčių grąžinimo sistemą).

Iš tikrųjų bendra mokesčio suma nuo 1995–1996 iki 2008–2009 prekybos metų, kaip pranešė Italija, yra 2,303 mlrd. EUR. Didžioji dalis šios sumos išieškotina ne pagal pirmiau nurodytas sistemas.

Nors pagal Italijos institucijų ataskaitoje dėl keturioliktos įmokos pateiktą informaciją atrodo, kad dabartinė bendra mokesčio susigrąžinimo padėtis taikant 2003 m. mokėjimo dalimis sistemą yra patenkinama, to negalima pasakyti apie sumas, išieškotinas ne pagal mokėjimo dalimis ar mokesčio grąžinimo sistemą (1,283 mlrd. EUR), visų pirma apie grąžintinus mokėtinus mokesčius (888 mln. EUR).

Nuo 2010 m. Tarybai nuosekliai teikiamose vertinimo ataskaitose Komisija ne kartą išreiškė nepasitenkinimą dėl nereikšmingos pažangos susigrąžinant papildomą pieno mokestį, kuris išieškotinas ne pagal mokėjimo dalimis ar mokesčio grąžinimo sistemą.

Italijos institucijų ataskaitoje dėl keturioliktos įmokos pateikta informacija rodo, kad neįvyko jokių didesnių pokyčių faktiškai surenkant mokestį, kuriam netaikoma mokėjimo dalimis sistema. Italijos institucijos atkreipia dėmesį į tai, kad susigrąžintina suma padidėjo 112 mln. EUR ir kad šiuo metu 837,2 mln. EUR išieškomi per teismą (priverstinis išieškojimas), tačiau apie akivaizdžius faktinius rezultatus dar nepranešama.

Atsižvelgiant į nesumokėto mokesčio dydį ir laikotarpį, per kurį nesusigrąžinta mokėtina suma, daroma išvada, kad 2017 m. Italijos institucijos tinkamai neužtikrino Sąjungos teisės aktų taikymo veiksmingumo ir rezultatyvumo.

Todėl Komisija kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą ir pateikė ieškinį dėl įsipareigojimų nevykdymo pagal SESV 258 straipsnį (byla C-433/15).

2018 m. sausio 24 d. sprendimu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė Komisijos ieškinį: jis nustatė, jog Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, neužtikrinusi, jog papildomas mokestis, mokėtinas už Italijoje realizuotą produkciją viršijus nacionalinę kvotą, nuo pirmųjų apmokestinimo papildomu mokesčiu Italijoje metų (1995–1996 m.) iki paskutinių apmokestinimo už perteklinę gamybą, konstatuotą Italijoje, metų (2008–2009 m.),

– būtų faktiškai taikomas gamintojams, kurie prisidėjo prie kiekvieno gamybos perviršio, ir

– supirkėjų ar gamintojų tiesioginių pardavimų atveju būtų laiku sumokėtas gavus pranešimą apie mokėtiną mokestį arba

– nesumokėjimo per nustatytą laikotarpį atveju jis būtų užregistruotas ir, jei įmanoma, surinktas iš supirkėjų ar gamintojų taikant vykdymo užtikrinimo priemones.

Išvada

Baigiantis keturioliktiems mokėjimo dalimis sistemos, nustatytos Tarybos sprendimu 2003/530/EB, taikymo metams Komisija mano, kad Italijos institucijos laikosi Tarybos 2003 m. patvirtintos mokėjimo dalimis sistemos taikymo sąlygų ir padarė pažangą susigrąžindamos mokestį, nustatytą gamintojams, pasirinkusiems mokėjimo už laikotarpį nuo 1995–1996 m. iki 2001–2002 m. dalimis sistemą. Ši pažanga rodo, kad sistema valdoma tinkamai.

Kalbėdama apie sumas, kurios susigrąžinamos ne pagal mokėjimo dalimis ar mokesčio susigrąžinimo sistemą, Komisija atkreipė dėmesį, kad 2018 m. sausio 24 d. sprendime Europos Sąjungos Teisingumo Teismas patvirtino, jog Italijos Respublika nevykdė įsipareigojimų, dėl kurių jai priekaištavo Komisija. Todėl pagal SESV 260 straipsnį Italijos institucijos turi imtis būtinų priemonių, kad įvykdytų Teisingumo Teismo sprendimą ir atsakingai įgyvendintų veiksmingą išieškotinų sumų susigrąžinimo sistemą, kuri užtikrintų faktišką ir akivaizdų nesumokėtų sumų sumažinimą. Komisija atidžiai stebi, kaip Italijos institucijos vykdo Teismo sprendimą.